S.O.S.

Skrifter om Samtalegrammatik

Årgang 3, nr. 2

ODT og Samtalegrammatik.dk
- Potentielle partnere i udforskningen af dansk samtalesprog

Maria Jørgensen

Skrifter om Samtalegrammatik 3: 2
2016
ISSN 2445-7256

Skrifter om Samtalegrammatik (SoS) er en serie arbejdspapirer om samtalegrammatik som udgives af forskergruppen *DanTIN* ("Danish talk-in-interaction"). DanTIN består af studerende og forskere fra og omkring Lingvistik på Aarhus Universitet. DanTIN bestyrer hjemmesiden *samtalegrammatik.dk.* Udgivelserne i Skrifter om Samtalegrammatik er arbejdspapirer, studenteropgaver, rapporter, afhandlinger og andet som beskriver og analyserer samtalegrammatiske fænomener.

Skrifter om Samtalegrammatik er ikke fagfællebedømt, men en redaktionsgruppe under DanTIN har vurderet at udgivelserne i SoS fortjener at komme til offentlighedens kendskab. I nogle tilfælde er der tale om ældre skrifter, som DanTIN har fået lov af forfatterne til at udgive. I andre tilfælde er skrifterne lavet til SoS. *Skrifter om Samtalegrammatik* kan frit deles med angivelse af forfatter, årstal samt tidsskriftets navn og nummer.

DanTIN udgiver også fagfællebedømte artikler. Du kan se mere om vores udgivelser, projekter og resultater på *samtalegrammatik.dk*, og her kan du også se hvordan du kommer i kontakt med os.

Billedet til forsiden (*owl-175969*) er taget af Arantza Ansotegui og beskåret af Caroline Grønkjær og Nicholas Mikkelsen. Nogle rettigheder forbeholdes.

Redaktionsgruppen for dette nummer består af Jakob Steensig, Ghita Andersen og Katrine Garly.

Redaktionel kommentar

Denne udgivelse i *Skrifter om Samtalegrammatik* adskiller sig fra de andre skrifter i serien. Normalt består udgivelserne af undersøgelser af samtalegrammatiske fænomener, men her præsenterer vi en undersøgelse af forskelle og ligheder mellem to projekter, *samtalegrammatik.dk* og *Ordbog over Dansk Talesprog* (ODT).

Forfatteren, Maria Jørgensen, er medgrundlægger og aktivt medlem i DanTIN-gruppen, som udgiver *Skrifter om Samtalegrammatik* og driver hjemmesiden *samtalegrammatik.dk*. Hun var i 2015 i praktik på ODT, og dette skrift er rapporten om dette ophold. Maria Jørgensen havde på grund af sit engagement i DanTIN en helt særlig mulighed for at forstå hvordan ODT ligner og adskiller sig fra DanTIN, og denne mulighed udfoldes i denne rapport, hvor vi ikke blot får en præcis beskrivelse af ODTs opbygning og aktivitet samt forfatterens erfaringer med dette, men også en grundig sammenligning af ODT og DanTIN/samtalegrammatik.dk.

Dette er særlig relevant da ODT og DanTIN for det første er de to eneste projekter der forsøger at redegøre for og formidle samtalesproglige fænomener, og for det andet fordi de to projekter allerede samarbejder og har ønsker om at udvide dette samarbejde. Rapporten giver et grundlag for en erfaringsbaseret diskussion af mulighederne for udvidet samarbejde, og den giver udefrakommende læsere muligheden for at stifte bekendtskab med disse to ret unikke projekter.

Denne redaktionelle kommentar er skrevet af Jakob Steensig.

ODT og Samtalegrammatik.dk
- Potentielle partnere i udforskningen af dansk samtalesprog

af Maria Jørgensen

1. Indledning

De to projekter *Samtalegrammatik.dk* og *Ordbog over Dansk Talesprog* (ODT) er nogle af de vigtigste spillere i den nuværende udforskning af systematikken i dansk interaktionelt talesprog; de viser, at talesproget kan og skal tages alvorligt. De to hjemmesider eller portaler har siden deres respektive opstarter været både bevidste om og inspireret af hinanden, og der har længe været et ønske fra begge sider om et samarbejde. Dette har dog mest bestået i gensidige krydshenvisninger på hjemmesider, i artikler og i interne dokumenter – i hvert fald indtil nu.

Jeg var som led i min kandidatuddannelse på lingvistik, AU, i praktik på ODT, KU, fra 1. september til 15. december 2015. En del af min opgave var opbygningen af et tættere samarbejde mellem de to portaler, og da det længe har været et ønske fra begge portalers side virkede det for mig (som mangeårigt medlem af DanTIN-gruppen og praktikpladssøgende studerende) som den perfekte mulighed at tage i praktik hos ODT. Denne rapports primære formål er at præsentere en sammenligning af de to portaler på en række parametre med henblik på at fungere som oplæg til og indspark i diskussionen om et fremtidigt samarbejde. Jeg vil tage udgangspunkt i konkrete arbejdsopgaver, oplevelser og overvejelser jeg har haft som praktikant på ODT. Rapporten kan forhåbentlig komme både Samtalegrammatik.dk-teamet og ODT-redaktionen til gavn i de videre overvejelser om en fælles fremtid.

Rapportens første par afsnit er primært redegørende; i afsnit 2 vil jeg redegøre for praktikkens rammer, både de formelle og de fysiske. Afsnit 3 indeholder en redegørelse for mit praktikforløb, herunder mine konkrete arbejdsopgaver og forskellige personlige overvejelser omkring praktikken og dens plads i mit studieforløb. I afsnit 4 følger rapportens hoveddel, nemlig en sammenlignende analyse af en række forskelle mellem de to portaler. Jeg vil fokusere på de punkter der har fyldt mest i de overvejelser jeg gjorde mig i praktikperioden,

nemlig teori og metode, fokus, skopus og rolle i forhold til den eksisterende litteratur, data, hjemmesiderne og Facebook. Jeg vil i så høj grad som muligt inddrage konkrete oplevelser fra min praktik i sammenligningen. Naturligvis vil jeg også komme ind på de to projekters mange ligheder. Herefter følger i afsnit 5 en kort diskussion af potentialet i et samarbejde og forskellige muligheder for en større eller mindre sammensmeltning af projekterne, og til slut lukkes rapporten med en konklusion der opsummerer de vigtigste pointer.

Jeg vil i rapporten primært bruge ordet *samtalesprog* om portalernes undersøgelsesgenstand. Samtalegrammatik.dk benytter dette ord frem for *talesprog* for at understrege det undersøgte datas interaktionelle og ikke-monologiske natur (jf. Brøcker et al. 2012). Da ODT også lægger stor vægt på interaktionaliteten i sproget finder jeg *samtalesprog* den mest præcise term.

1.1. Kort introduktion af Ordbog over Dansk Talesprog og Samtalegrammatik.dk

I det følgende vil jeg give en ganske kort introduktion til de to portaler og deres nuværende status.

Samtalegrammatik.dk er en hjemmeside der med tiden skal indeholde en komplet beskrivelse af grammatikken i dansk samtalesprog. Siden blev lanceret i oktober 2013, og bagmændene er forskningsgruppen DanTIN (Danish Talk-in-Interaction), som består af forskere og studerende på Aarhus Universitets lingvistikafdeling. Jakob Steensig tog initiativet til DanTIN i efteråret 2009.

Både DanTIN og Samtalegrammatik.dk benytter samtaleanalyse (conversation analysis eller CA; Sacks, Schegloff & Jefferson 1974, Sidnell & Stivers 2013) til at undersøge systematikken i dansk samtalesprog, og det data der arbejdes med, er optagelser af naturligt forekommende samtaler.

I skrivende stund er en lektor, en ph.d.-studerende og ca. 8 studerende på forskellige niveauer tilknyttet projektet; mængden af aktive medlemmer samt det generelle aktivitetsniveau varierer alt efter hvor travlt de involverede ellers har. Der er pr. 28/4-16 19 opslag tilgængelige på hjemmesiden samt 17 *Skrifter om Samtalegrammatik* (SoS'er), som er artikler baseret på opgaver og tidligere udgivne artikler der behandler fænomener i dansk samtalegrammatik. Derud-

over kan man downloade publicerede, videnskabelige artikler skrevet af DanTIN-gruppen fra siden.

Ordbog over Dansk Talesprog startede som ide på Danmarks Grundforskningsfonds Center for Sociolingvistiske Sprogforandringsstudier (DGCSS, LANCHART eller Sprogforandringscentret) på Københavns Universitet da projektleder Carsten Hansen i 2010 blev spurgt om han ville lave en ordbog baseret på centrets omfattende talesprogskorpus (LANCHART-korpusset). Korpusset består af 1600 taletimer med sociolingvistiske interviews, gruppesamtaler og selvoptagelser. På nuværende tidspunkt er ordbogen fokuseret på interjektioner.

I skrivende stund er kun Carsten og assistent Trine Wohllebe tilknyttet projektet, da både min praktik og redaktør Louise Abildgaards ansættelsesperiode udløb i december. Der er 50 ordbogsartikler tilgængelige på hjemmesiden pr. 28/4-16, og derudover er det muligt at downloade videnskabelige artikler skrevet af redaktionen.

2. Rammerne for praktikken

2.1. De formelle rammer

Mit praktikforløb hos ODT varede fra 1. september til 15. december 2015. Det indgik som projektorienteret forløb på tredje semester af min kandidatuddannelse i lingvistik på AU og svarede til et semesterværk på 30 ECTS. Jeg fik praktikstillingen efter at have rådført mig med Jakob Steensig og på hans anbefaling sendt først en uopfordret mail til projektleder Carsten Hansen, og senere en ansøgning med CV. ODT viste fra starten interesse i at tage mig som praktikant, og d. 10. juni var jeg til møde på Københavns Universitet med hele redaktionen (som, ud over Carsten, består af Louise Abildgaard der er studerende på KU, og Trine Wohllebe, Carstens personlige assistent). Her præsenterede både jeg og ODT vores forventninger til mine arbejdsopgaver og diskuterede, blandt andet, muligheden for at arbejde i København 3 gange om ugen med pendling mellem København og Aarhus. Jeg håbede på at kunne arbejde på at skrive ordbogsartikler og potentielt videnskabelige artikler, men havde ellers ikke nogen konkrete forventninger til mine arbejdsopgaver. Overordnet var jeg interesseret i projektet og interesseret i at styrke samarbejdet mellem de to portaler, lære noget nyt, være på en praktikplads med et akademisk fokus og at bidrage hvor ODT havde brug for det.

Carsten foreslog fire overordnede arbejdsområder, med to overordnede og to underordnede opgaver, som jeg var enig i og fandt både spændende og relevante. Artikelskrivning og administrering af Facebooksiden blev angivet som de primære opgaver, mens formidling gennem fx konferencedeltagelse eller produktion af videnskabelige artikler samt fundraising blev angivet som sekundære opgaver. Jeg skrev et udkast til arbejdsbeskrivelsen, som efter nogle få korrektioner fra Carstens hånd blev godkendt af alle involverede – den færdige arbejdsbeskrivelse kan ses i bilag 1.

2.2. De fysiske rammer

ODT er et projekt på DGCSS og deler ikke blot korpus, men også fysiske lokaler med centret. Centret befinder sig i Københavns Universitets bygninger på Amager (KUA). ODT har ikke eget kontor eller afdeling på DGCSS. Der er kontorer til alle fastansatte forskere på etagen, mens studerende, studentermedhjælpere og ODT-redaktionen sidder i et større åbent kontorlandskab med computere hvor det er muligt at arbejde med LANCHART-korpusset (og andre korpora der benyttes på centeret). Computerne har et fælles drev, så man altid kan tilgå korpus, lydfiler og andre dokumenter ligegyldigt hvilken computer man sidder ved.

3. Praktikforløbet: Konkrete arbejdsopgaver og personlige overvejelser

I det følgende afsnit vil jeg præsentere hovedtrækkene i mit praktikforløb. Først vil jeg gennemgå den generelle arbejdsgang og mine arbejdsopgaver (se også bilag 1). Derefter vil jeg præsentere mine personlige overvejelser, herunder hvordan praktikken passer ind i mit overordnede studieforløb.

3.1 Det konkrete praktikforløb

Praktikforløbet varede som sagt fra 1. september til 15. december. I den periode var jeg på redaktionen på KUA tre dage om ugen, mandag til onsdag, i mellem 6 og 8 timer om dagen. Som sagt havde jeg fire konkrete arbejdsopgaver; de fleste dage var præget af forskellige typer arbejde og arbejdsopgaver, men artikelskrivning var afgjort den største og mest dominerende opgave forløbet igennem.

Jeg nåede i praktikperioden at skrive fire artikler (*cool*, *halløj*, *yay* og *sygt*) og være medforfatter til en femte (*ja*) (se Ordbog over

Dansk Talesprog); antallet af artikler var ikke specificeret i arbejdsbeskrivelsen. At vælge et lemma er første skridt i produktionen af den enkelte artikel, men denne proces fyldte ikke så meget i det overordnede billede, og foregik løbende. Det tentative valg var tit baseret på observationer af hyppigt brugte interjektioner (den veninde der husede mig de dage jeg boede i København, bruger ofte *cool* som interjektion, og Amalie Glargaard, tidligere ODT-redaktør og Louises og min hyppige frokostveninde bemærkede en dag at hun undrede sig over brugen af *sygt* som interjektion). Lemmaet skal dog også leve op til et eller flere af de opstillede lemmaselektionskriterier, og først derefter kan en undersøgelse gå i gang:

Manual til lemmaselektion Version 2
CH den 8. februar 2015

Følgende kriterier bruges til valg af nyt lemma:

1. Ikke inventariseret leksikografisk. Fx **ødh**
2. Ny betydningsvariant. Fx **fuck**
3. Sociolingvistisk interessant. Fx **hold kæft** og **hold op.** Med specificeret begrundelse: Hvori består det interessante?
4. Nem, ligetil og ressourcelet. Fx **næ(h).** Med specificeret begrundelse: Hvori består det nemme, det ligetillede og det ressourcelette?
5. Synonym eller antonym til et af de andre lemmaer i ordbogen. Fx **hej** og **hejsa**
6. Et lemma med mange gode clarin-filer og dermed mange lydeksempler. Fx **nej**

Figur 1: Manual til lemmaselektion

Cool var primært motiveret af kriteriet om synonymer (synonymi med *fedt*), men også af kriteriet om det ligetil og ressourcelette, da der ikke var overvældende mange excerpter at arbejde med. *Sygt* var ligeledes motiveret af kriteriet om synonymer, da jeg forventede et betydningsoverlap med *cool* og *fedt* – det var dog ikke særlig prominent. Til gengæld kunne *sygt* også motiveres af kriteriet om nye betydningsvarianter, da DDO kun indeholder *sygt* som adjektiv. I forbindelse med lemmaselektionsprocessen konsulterer redaktørerne altid DDO for bl.a. at afgøre, om formen er inventariseret eller ej.

En undersøgelse kan også tage udgangspunkt i kriterierne og ikke i deciderede observationer. *Halløj* og til dels *yay* var motiverede af

kriteriet om synonymi med lemmaer der allerede er i ordbogen, *halløj* med *hallo* og *hej*, og *yay* med i hvert fald nogle betydninger af *ja*, der var under udarbejdelse.

Jeg arbejdede ikke med ét lemma ad gangen, men var oftest i gang med flere undersøgelser på én gang: Louise og jeg valgte at arbejde med *ja* meget tidligt i mit praktikforløb og blev først endeligt færdige i den sidste uge af praktikken. Undervejs arbejdede jeg løbende på de andre artikler og gjorde nogle færdige på meget kort tid, fx *yay*, mens arbejdet med andre, fx *sygt*, strakte sig over så lang tid, at jeg nåede at gøre helt tredje artikler færdig i mellemtiden, fx *halløj*.

Efter udvælgelsen af et lemma er det næste trin at søge efter det i dialogudtrækket, et program designet til at søge efter specifikke ord eller sekvenser af ord i LANCHART-korpusset. Denne proces tog ikke meget længere end et tryk på en knap; det største arbejde lå i undersøgelsen af dialogudtrækkets output, nemlig hhv. en .txt-fil og en .excel-fil (se eksempler på begge i bilag 2). .txt-filen indeholder excerpterne, dvs. samtlige forekomster af lemmaet med navnet på lydfilen og en dialogisk repræsentation af samtalen som den ser ud umiddelbart inden og efter forekomsten af lemmaet. Excel-filen indeholder samtlige forekomster i LANCHART-korpusset af det pågældende lemma med de fem ord ytret inden og efter på hver side af lemmaet. Derudover angives excerptets nummer samt sociolingvistisk relevant information om taleren. Derefter tilføjes kolonner i Excel-arket så der er plads til at lave trækopmærkning, dvs. en oversigt over definerende og adskillende træk der i sidste ende kan benyttes til at betydningsinddele lemmaet (se bilag 3 for konkrete træk). Herefter gennemser og -lytter redaktøren hvert enkelt excerpt for at afgøre de konkrete træk. Lydafspilningen foretages gennem lydmikroskopet, et program der via Praat tillader redaktøren at finde det præcise sted i en bestemt lydfil hvor et lemma forekommer og høre konteksten umiddelbart inden og efter lemmaet; et praktisk redskab, da en lydfil nemt kan være over en time lang. Jeg lyttede som regel til alle excerpter, bortset fra dem der kunne sorteres fra undersøgelsen med det samme: Både *cool* og *sygt* findes som adjektiver og *halløj* findes som substantiv, og da ordklasse ikke er markeret i udskrifterne af data kan dialogudtrækket ikke sortere dem fra automatisk – det er derfor redaktørens arbejde. Det var tydeligt allerede på skrift, hvilke excerpter der ikke indeholdt interjektioner, og

sådanne excerpter lyttede jeg kun sjældent til. Var jeg i tvivl om lemmaets ordklasse undersøgte jeg det dog i lydmikroskopet.

Mængden af excerpter varierede fra lemma til lemma. For *ja* var der sammenlagt over 200.000 forekomster, og det var en af grundene til at Louise og jeg samarbejdede om undersøgelsen. Er der mere end 100 forekomster af et lemma, foretages der normalt en stikprøve på 100 excerpter efter en procedure der sikrer at de vælges tilfældigt. For *ja* arbejdede Louise og jeg med en stikprøve på lidt over 100 excerpter hver. For de andre lemmaer varierede mængden af excerpter fra ca. 55 for *cool* til 5 for *halløj*. Tidligere har ODT droppet undersøgelsen af visse lemmaer med meget få excerpter mens andre er blevet undersøgt alligevel. Efter en diskussion med resten af redaktionen valgte vi at færdiggøre *halløj* på trods af de få excerpter. Princippet bag dette valg var introspektion; alle på redaktionen var enige om, at *halløj* eksisterer som interjektion i samtalesproget, og vi kunne genkende de betydninger der blev fundet i trækopmærkningen. ODT benytter sig på denne måde af introspektion, men ser ellers data som den øverste myndighed: Betydningsvarianter der ikke forekommer i data, kan ikke beskrives i en ordbogsartikel, selv hvis redaktionen introspektivt er bevidste om yderligere betydningsvarianters eksistens. Det måtte jeg lære på den hårde måde, efter at jeg flere gange måtte droppe betydningsvarianter jeg var overbevist om er almindelige i samtalesproget, pga. manglende data.

Arbejdet med trækopmærkningen af de enkelte lemmaer var det mest tidskrævende og udfordrende arbejde. Det var tidskrævende mest fordi undersøgelsen af hvert enkelt excerpt indeholdt mange aspekter, både semantisk og interaktionel trækopmærkning, gennemgang af lydfilen (ofte flere gange) og en foreløbig betydningsinddeling – derudover var der mange tilfælde hvor jeg var i tvivl om enten trækopmærkningen eller den foreløbige betydningsinddeling, og måtte vende tilbage til excerptet flere gange. Det udfordrende bestod, ud over at lære denne metode at kende, oftest i at jeg manglede en fast ramme at vurdere lemmaernes potentielle træk ud fra. At afgøre, fx, om et lemma i en given situation var udtryk for positiv eller negativ attitude, føltes af og til baseret mere på intuition end på noget andet (især med *sygt*). Jeg tvivler ikke (meget) på hverken min egen eller nogen af ODT-redaktørernes sproglige intuition, men når man er vant til at undersøge talesproget med CA's meget faste rammer, virkede intuition ikke som et fyldestgørende holdepunkt.

Jeg manglede nogle gange fastere metodisk grund under fødderne, og flere diskussioner med resten af redaktionen pegede også på et generelt ønske fra deres side om at give ODT en mere solid metodisk base.

Til sidst kom selve artikelskrivningen. Jeg opdaterede løbende de betydningsvarianter som trækopmærkningen syntes at indikere, og efter en færdig betydningsinddeling udvalgte jeg gode, repræsentative eksempler på de enkelte betydninger (helst med lyd – ikke alle filer i LANCHART er godkendt til offentlig afspilning), transskriberede dem i det format der ses på hjemmesiden og fik til sidst Louise til at læse og kommentere artiklen og transskriptionerne. Ligesom med trækopmærkningen savnede jeg af og til også i den endelige betydningsinddeling et klart holdepunkt. Det er det op til den enkelte redaktør hvordan de vælger at inddele et lemma i betydninger, hvilket resulterer i meget forskelligartede artikler. Nogle redaktører vælger at lave mange overbetydninger for et lemma, mens andre foretrækker flere underbetydninger (dette er et kendt fænomen i leksikografien, ofte refereret til som hhv. *lumping* og *splitting*, jf. Svensén 2004:259). Nogle redaktører fortolker de termer der bruges på ODT på én måde, mens andre fortolker dem anderledes. Et godt eksempel er 'minimalrespons', der i nogle artikler angives som overbetydning, mens det i andre står at en 'informationskvittering' kan optræde som minimalrespons. Med andre ord ville et lemmas artikel i sidste ende kunne se helt forskellig ud alt efter hvem der arbejder med det. Jeg havde flere debatter både med mig selv og med Louise om de enkelte lemmaers betydningsinddeling, og selvom vi altid kunne argumentere for den endelige inddeling, føltes den af og til ligeså meget baseret på intuition som trækopmærkningen. Alt dette er dog noget ODT er meget bevidst om (Hansen 2015a), og det er planen at artiklerne skal strømlines i fremtiden. For nu er betydningerne godkendt hvis der kan argumenteres for inddelingen, og hvis artiklen giver logisk mening og vækker genkendelse når man læser den ('ja, det er sådan vi bruger det ord!').

Sidst men ikke mindst stod jeg for at lægge artiklen på hjemmesiden, en proces der normalt tog en halv til en hel arbejdsdag.

Medadministrering af Facebooksiden var min anden hovedopgave. Selvom den fyldte markant mindre end artikelskrivningen, var den dog en fast ugentlig arbejdsopgave. ODT har nemlig en fasttømret Facebookstrategi (se også afsnit 4.2.3) der bl.a. omfatter ét opslag

om ugen. Facebook er et vigtigt formidlingsværktøj for ODT da det giver ordbogen mulighed for at formidle bredt. De første par uger var jeg i mindre grad med i overvejelserne, men som jeg efterhånden fik en bedre forståelse af strategien og stilen blev jeg en større del af driften af Facebooksiden. Næsten alle opdateringer lagt ud fra midt-september 2015 til start-januar 2016 har jeg enten været forfatter eller medforfatter til. Erkendelsen af, at Facebook er en meget anderledes platform end ordbogens egen hjemmeside og af at målgruppen er en lidt anden, har præget Facebookstrategien og den måde der foretages opdateringer på: Alle opdateringer skal være letforståelige, korte og gerne humoristiske. Det var spændende på den måde at prøve kræfter med forskellige formidlingsgenrer, især fordi der var så stor forskel på stilen på ordbogens hjemmeside og på Facebook, og det krævede lidt øvelse at ramme den rigtige genre. Det var også interessant at arbejde med en decideret Facebookstrategi; de Facebooksider jeg indtil nu har administreret eller på anden måde bidraget til, har snarere været styret af spontanitet.

En anden arbejdsopgave der var specificeret i kontrakten, dog som en sekundær opgave, var skriftlig eller mundtlig præsentation af ODT i faglige fora. Jeg fik flere muligheder for at holde præsentationer i praktikforløbet, dog var det flere gange som repræsentant for Samtalegrammatik.dk. Sidst i september præsenterede Louise, tidligere redaktør på ODT Amalie Glargaard og jeg ODT og Samtalegrammatik.dk på kandidatkurset 'Dansk Talesprogs Grammatik' ved Københavns Universitets lingvistikafdeling. Jeg stod for præsentationen af Samtalegrammatik.dk, men var med til at udforme og strømline den fælles power point, og var på den måde repræsentant for begge portaler. I starten af december besøgte Carsten og jeg en af Amalie Glargaards lektioner for førstesemesterstuderende på danskstudiet på KU. Her deltog vi som 'ekspertpanel' og kom med kommentarer og uddybninger til de studerendes præsentationer af hhv. Samtalegrammatik.dk og ODT. Igen deltog jeg primært som repræsentant for Samtalegrammatik. Begge oplevelser var, på trods af at jeg ikke direkte præsenterede ODT, enormt lærerige, og har vist sig nyttige for denne praktikrapport da de tydeliggjorde flere ligheder og forskelle mellem de to portaler for mig. Jeg fik da også mulighed for at præsentere ODT da hele redaktionen holdt oplæg på AU's lingvistikafdeling d. 4. december. Arbejdet med klargørelsen af dette bestemte oplæg fyldte meget, og oplægget blev i sidste ende til i et

samspil mellem Louises og mine input til power point, indhold og struktur og den fælles diskussion af dette samt nye inputs til redaktionsmøderne. Det var en god proces der resulterede i et efter min mening godt og relevant oplæg.

Den fjerde arbejdsopgave, fundraising, arbejdede jeg i sidste ende slet ikke på pga. Københavns Universitets økonomiske politik der, netop som jeg var startet i praktik, lød på store besparelser og 'lukning af kassen'. Opgavens relevans stod dog på denne baggrund særligt klar: Ordbogens overlevelse har været et konstant tilbagevendende tema i min praktikperiode, og vigtigheden af økonomisk stabilitet for netop dette er blevet betonet. Selvom det ikke var muligt at arbejde med opgaven, var det helt klart hvor vigtigt det er at et forskningsprojekt er økonomisk sikret – muligvis en selvfølgelig betragtning, men ikke desto mindre en vigtig erkendelse.

3.2. Personlige overvejelser

Alt i alt har mit praktikophold hos ODT været meget spændende og lærerigt. Mine opgaver var relevante, og jeg har været glad for at samarbejde med resten af redaktionen. Jeg har lært meget, både fagligt ifht. arbejdet med artikelskrivningen, korpussøgning og leksikografi, og personligt: Selvom jeg godt kan lide at arbejde alene, skal det helst ikke være hver dag, har jeg fundet ud af – det er bedre når der i hvert fald nogle dage er nogen at sparre og diskutere med. Det var ikke alle dage at Louise, Carsten og Trine var til stede, men når de var, kunne vi samarbejde og støtte hinanden, og desuden var det langt mere hyggeligt end at sidde alene. Der var godt samarbejde både med Louise i den almindelige arbejdsgang og med hele redaktionen igennem de ugentlige redaktionsmøder. Der var dog også meget selvstændigt arbejde, hvilket jeg ikke har noget imod. Jeg har følt at jeg blev givet meget ansvar for arbejdet, hvilket var enormt spændende, og samtidig følte jeg ikke på noget tidspunkt at der ikke var noget jeg kunne få hjælp til eller spørge om. Det gav en god balance mellem selvstændigt arbejde og samarbejde.

Praktikken har givet god mening i mit overordnede studieforløb. Den ligger fint i tråd med mit engagement i DanTIN-gruppen, som jeg har været en del af igennem hele min studietid. Også i forhold til mine fremtidige planer passer praktikken godt, da jeg håber at kunne arbejde med forskning og/eller formidling.

En vigtig indsigt jeg har fået af praktikpladsen, er at se ting fra en ny vinkel: Jeg er vant til at arbejde med talesproget på én måde, og dette blev udfordret gennem praktikken. Det gav mig mulighed for at se på Samtalegrammatik.dk udefra. Samtidig gav min CA- og DanTIN-baggrund mig også en solid basis at bygge på, diskutere ud fra og være kritisk med. Det var meget spændende og udfordrende at samarbejde med Louise, fx, der var langt mere inde i ODT's metode, og vores syn på tingene stemte ikke altid overens. Både i de tilfælde, men også i andre situationer, gennem refleksion over arbejdet og ved at se lidt udefra på Samtalegrammatik.dk har jeg undervejs lagt mærke til de mange forskelle der er på Samtalegrammatik.dk og ODT – og naturligvis også lighederne.

4. Sammenligning af Ordbog over Dansk Talesprog og Samtalegrammatik.dk

I det følgende afsnit vil jeg undersøge de største forskelle mellem ODT og Samtalegrammatik.dk på en række punkter. Beskrivelsen af forskellene er i høj grad baseret på hvad jeg har lagt særligt mærke til under min praktik, og selv når jeg ikke inddrager konkrete oplevelser og observationer, reflekterer det nedenstående min oplevelse – havde en anden skrevet det, var der måske kommet færre, flere eller andre punkter frem, og der var blevet prioriteret anderledes mellem dem. Dog vil jeg også, for at illustrere forskellene i konkrete termer, løbende forsøge at inddrage faktiske oplevelser i arbejdet med begge portaler, og desuden sammenligne konkrete opslag/ordbogsartikler og de to portalers hjemmesider. Jeg vil dog starte med at fokusere på de ligheder der er mellem de to portaler, særligt i formål, principper og undersøgelsesgenstand.

Har læseren brug for et hurtigt overblik over de ligheder og forskelle der er beskrevet herunder, kan disse findes i skematisk form i bilag 4.

4.1. Ordbog over Dansk Talesprog og Samtalegrammatik.dk: Ligheder

Selvom de to portaler undersøger forskellige aspekter af dansk samtalesprog (hhv. grammatik og leksikon, dog også her med en smule overlap, se nedenfor), er lighederne svære at overse. Først og fremmest er de to portalers undersøgelsesgenstand den samme, nemlig dansk samtalesprog som det faktisk bruges, dvs. ikke som det bliver fremstillet på skrift i fx skønlitteratur eller avisartikler, eller som det

kan gengives vha. introspektion i grammatikker (se fx Hansen & Heltoft 2011:24). Audio- eller videooptagelser af naturlige samtaler er derfor det data der bruges. Mere specifikt er begge portaler interesserede i beskrivelsen af den systematiske brug af forskellige elementer i samtalesproget og ikke bare i samtalesproget generelt, og de er begge interesserede i det interaktionelle i disse elementer, selvom dette aspekt gribes lidt forskelligt an (se nedenfor). De lemmaer og grammatiske fænomener der har interesse for portalerne, er ofte af den hidtidige forskning implicit eller eksplicit blevet dømt ubeskrivelige, uden reel funktion (jf. fx Hansen 2015a) eller sjuskede i forhold til sprogets egentlige 'regler'; de bruges dog i virkeligheden påviseligt systematisk. Samtalegrammatik.dk fokuserer specifikt på fænomener der adskiller sig fra skriftsproget, og ODT ser også undersøgelser af ikke-inventariserede former og nye betydningsvarianter som de vigtigste at beskrive.

Dette leder os til en væsentlig motivation for begge portaler, nemlig den (til dels utilsigtede) skriftsproglige skævvridning der findes i udforskningen af dansk. Selvom (sam)talesproget ikke decideret udelukkes fra forskningen er det klart, at det ikke tildeles ligeså stor betydning som skriftsproget. Hansen og Heltoft benytter fx i høj grad "*selvproducerede eksempler*" (2011:24)[1], og selvom Den Danske Ordbog ofte markerer visse lemmaer med 'mest talesprog', benytter de ikke nødvendigvis talesprogseksempler for at illustrere dette (jf. fx ordnet.dk/ddo/ordbog/fuck, hvor de to eksempler er fra hhv. en hjemmeside og Berlingske Tidende), hvilket kunne pege på, at mærkatet 'mest talesprog' sættes på lemmaer efter introspektion og ikke efter en systematisk gennemgang af forskellige typer data. Desuden inkluderer DDO ikke former som *ntødh*, *ødh* og *what* eller de betydningsvarianter af lemmaer som fx *super*, *sygt* og *cool* som ODT påviser. At tage talesproget alvorligt, give det plads og undersøge det på dets egne præmisser er i den grad en mangelvare, og en som begge portaler kan levere – således tager begge portaler også udgangspunkt i data og tildeler kun introspektion en lille rolle.

I ordet 'systematisk' ligger, udover en forståelse af samtalesprogsfænomener som andet og mere end blot sjusk eller tilfældigheder, også en anerkendelse af at de undersøgte fænomener udfører reelle

[1] Jeg betvivler ikke det mindste, at Hansen og Heltoft er kompetente sprogbrugere; argumentet går snarere på, at et udtænkt eksempel ikke nødvendigvis reflekterer samtalesproget som det faktisk bruges.

handlinger (eller har bestemte funktioner, alt efter teoretisk smag) i interaktionen, og det bliver der også lagt vægt på på begge portaler. Hjemmesidernes opbygning ligner således hinanden med en form-indgang og en funktion/handling-indgang.

Et andet fællestræk ved de to portaler er målgruppen. Begge ønsker at være tilgængelige for den alment interesserede (sprog)bruger såvel som for fagfællen. Samtalegrammatik.dk har også betonet portalens potentiale i undervisning i dansk som andetsprog (jf. Brøcker et al. 2012), og samme potentiale ligger i ODT, til trods for at det ikke har været eksplicit udtrykt; rent anekdotisk er det værd at bemærke at ODT på Facebook har fået indtil flere likes af siden 'Refuerzo de danés', et danskhold for spansktalende på Københavns Sprogcenter.

En kritik der kan rettes mod begge portaler har dog netop at gøre med deres hensyn til brugersegmentet. Selvom det er et mål for begge portaler at kunne appellere til alment sproginteresserede der ikke nødvendigvis har en lingvistisk baggrundsviden, og selvom begge har en Facebookside (og, i Samtalegrammatik.dk's tilfælde, en Twitter-profil), så har jeg hørt kritik af begge portaler i min praktikperiode. Jeg har fået at vide flere gange af både ODT-kolleger og af de studerende jeg har holdt oplæg for på KU, at Samtalegrammatik.dk virker som en side "for de indviede". Den "labyrintiske" hjemmeside er én ting (se også afsnit 4.2.4), men også brugen af CA, selv med de let reducerede transskriptioner der gives på siden, virker på en måde afskrækkende. Omvendt har jeg også hørt fra medlemmer af DanTIN-gruppen og studerende ved AU, at det ikke altid er lige nemt at forstå de forskellige begreber der bruges på ODT's side – bl.a. kommer siden til at føles "utilgængelig" gennem brugen af funktionsord som *konativ* eller *fatisk*, eller et ord som *informationskvittering* der ikke gennemgående bruges på samme måde på hele ODT (og desuden bruges anderledes i CA). Hjemmesideopbygningen vurderes dog som meget klar og brugervenlig. I begge tilfælde er det tydeligt, at vi der står bag siderne, er meget godt inde i stoffet selv, og derfor nogle gange glemmer hvordan det kan se ud for udefrakommende. Jeg har tidligere hørt lignende kritik af Samtalegrammatik.dk, men det var afgjort nemmere for mig at forstå den efter at have fået et udefra-perspektiv på siden gennem min praktik, som nævnt i sektion 3.2.

Organisatorisk ligner de to projekter hinanden. Initiativet er kommet fra en ansat på hhv. AU og KU, og projektet er blevet til med hjælp fra studerende. Ingen af projekterne kan siges at være hierarkiske, snarere bliver beslutningerne taget i fællesskab, ligesom både forskning, artikelskrivning (både ordbogsartikler og videnskabelige artikler), deltagelse i konferencer samt hjemmesideredigering og -opbygning varetages af alle. Som Carsten har udtrykt det er projekterne begge 'institutionelt uledsagede', forstået på den måde at initiativet rent institutionelt er kommet nedefra, og at projekterne på sin vis er selvkørende og desuden ikke hierarkisk opbygget.

4.2. Ordbog over Dansk Talesprog og Samtalegrammatik.dk: Forskelle

Der er, på trods af de mange ligheder, også en del substantielle forskelle på de to portaler. Dette behøver i mine øje dog ikke være adskillende; der er snarere tale om forskellige løsningsmodeller på lignende problemer, og det ville på forskellige punkter gavne begge projekter at lære af hinanden.

4.2.1. Teori og metode

En af de væsentligste forskelle er de to projekters metodiske og teoretiske udgangspunkt. Samtalegrammatik.dk bygger på samtaleanalyse (Sacks, Schegloff & Jefferson 1974, se også Sidnell & Stivers 2013) men forholder sig naturligvis samtidig til dansk grammatik generelt (fx Hansen & Heltoft 2011). Rent metodisk giver CA en fast fremgangsmåde og ramme til undersøgelsen af de forskellige fænomener der har interesse; ved hjælp af single case analyser og kollektionsanalyser er det muligt at danne sig et billede af fænomenets distribution – hvor i en ytring/tur kan fænomenet være placeret, hvilken sekventiel plads indtager fænomenet (se Stivers 2013), kan det stå alene etc. I forlængelse af dette kan analyserne også belyse de potentielt forskellige betydningsvarianter der optræder i forskellige miljøer – hvilken betydning har fænomenet, eller hvilken handling udfører fænomenet, i en given position (som første eller anden tur, stående alene etc.). Implicit i det ovenstående ligger at analyserne tager højde for samtalepartneres ytringer umiddelbart før og efter det givne fænomen, et hensyn der for Samtalegrammatik.dk ikke blot er interessant eller praktisk anvendeligt, men også en afgørende nøgle i forståelsen af det pågældende fænomen (se mere nedenfor).

CA giver også mulighed for at finde inspiration, drage sammenligninger og bygge videre på eksisterende viden takket være den omfattende litteratur der allerede findes; for eksempel har forfatterne bag opslaget om *nå* været i stand til at bygge på forskning omkring den lignende engelske partikel *oh*. I CA indtager data nøglepladsen i alle undersøgelser. Samtalegrammatik.dk holder sig dog af den grund ikke tilbage fra at foretage introspektive vurderinger eller referere til eksisterende litteratur, fx hvis en betydningsvariant der menes at eksistere, ikke har figureret i det data der er gennemgået; i disse tilfælde ville det dog blive bemærket at der ingen forekomster er i data. Forståelsen af grammatik udspringer også af CA: vi kan ikke forstå de fænomener vi undersøger rigtigt hvis ikke vi ser på dem interaktionelt – altså, som nævnt ovenfor, undersøger hvilken sekventiel position de tager og hvilke ytringer der kommer før og efter. Således læner siden sig op ad ideen om en positionssensitiv grammatik som foreslået og forstået af Schegloff (1996) og Thompson et al. (2015): Ytringer er formet af hvad de er svar på og/eller hvilken plads de indtager i en sekvens og kan således ikke forstås uden hensyn til dette. På den måde markerer Samtalegrammatik.dk ikke blot et metodisk, men også i høj grad et teoretisk brud med eksisterende undersøgelser af dansk grammatik (som oven i købet også har beskæftiget sig mest med skriftsprog).

ODT har, modsat Samtalegrammatik.dk, en mere sammensat metodisk og teoretisk profil, og ønsker ikke at låse sig fast i én tilgang. Projektets primære formål har fra starten været at skabe en ordbog, og det logiske udgangspunkt var derfor leksikografien (Svensén 2004). Ligesom Samtalegrammatik.dk er bevidst om andre beskrivelser af dansk grammatik er ODT meget bevidst (og definerer i høj grad sig selv ud fra) eksisterende danske ordbøger (Den Danske Ordbog og, i mindre grad, forgængeren Ordbog over det Danske Sprog; Hansen 2015b). Ud over leksikografiens måde at gå til betydningsinddeling og artikelopbygning er trækteori den vigtigste metodiske inspiration ODT har fra leksikografien, dvs. brugen af definerende og adskillende betydningstræk til betydningsinddelingen af et lemma (Svensén 2004:258 ff.). ODT benytter dog ikke klassisk trækteori, men bruger mere pragmatisk baserede træk, alle udviklet i arbejdet med ordbogen (se bilag 3); træk er altså blevet tilføjet hen ad vejen, og den nuværende trækliste skal ikke ses som lukket for tilføjelser og modifikationer. Siden en ordbog med (sam)talesproget som eneste

undersøgelsesgenstand, baseret på faktisk (sam)talesprogsdata, ikke er blevet set før (Hansen 2015b), benyttede ODT sig især i opstartsfasen af en følgegruppe der primært bestod af repræsentanter for dansk og nordisk leksikografi, men også af eksperter med erfaring indenfor talesprogsforskningen. Følgegruppen hjalp bl.a. med at afklare hvordan en (sam)talesprogsbaseret ordbog kunne se ud. Fx blev der diskuteret om lemmaet stadig skulle være basisenheden for ordbogen, og der blev præsenteret relevant forskning. Senere, efter beslutningen om at fokusere på interjektioner til at starte med, opstod interjektionsgruppen, der bl.a. har været med til at afklare interjektionen som kategori.

4.2.2. Fokus, skopus og forhold til eksisterende litteratur

Naturligvis er de to portalers fokus på dansk talesprog forskelligt, og de har forskellige visioner for indholdets skopus. Desuden ser de to portaler deres rolle i deres respektive forskningsområder – leksikografi og grammatik – på forskellige måder.

ODT's fokus er på leksikalske fænomener, og på nuværende tidspunkt specifikt på interjektioner, selvom der fra starten har været et ønske om at udvide dette pilotprojekt til flere ordklasser. Dog har det aldrig været meningen med projektet at det skulle inkludere alle ord i det danske (sam)talesprog (Hansen 2015b:197). ODT har i den forbindelse heller aldrig haft til hensigt at være et alternativ til eksisterende ordbøger, men snarere et supplement (ibid.). Supplement skal ikke forstås som en ordbog der udelukkende indeholder former og/eller betydninger der ikke allerede er afdækket af andre ordbøger – det ville være meget svært at lave en ordbog der udelukkende indeholdt supplerende information uden også at vise noget overlap i former og betydninger. Supplerende skal snarere forstås fra samtalesprogets perspektiv: De eksisterende ordbøger bygger i høj grad på skriftsproglige kilder og introspektion, hvorimod ODT kan bidrage med de betydningsvarianter og -former der specifikt findes i samtalesproget – og det er et princip at videregive alle fundne betydningsvarianter på ODT's side, hverken flere eller færre (selvom excerpter kan ignoreres hvis der har været betydelig tvivl om deres betydning). De eksisterende ordbøger supplerer også ODT: Da ODT er så fokuserede på data, er der også en mulighed for at nogle betydninger bliver overset, da korpusset kan være mangelfuldt – findes en betydning

ikke i data, kan den ikke nævnes i en artikel, selv hvis redaktørerne introspektivt er bevidste om dens eksistens.

Samtalegrammatik.dk fokuserer derimod på grammatikken i det danske talesprog. Der er også blevet undersøgt leksikalske elementer som fx *ej* (Tholstrup 2014) eller de fire forskellige samtalesprogsversioner af skriftsprogets *hvad* (Jørgensen 2015), men med et grammatisk perspektiv; fokus har været på systematikken i distributionen af forskellige former der udfører forskellige handlinger.

Samtalegrammatik.dk har i det hele taget et større skopus end ODT; målet er nemlig en komplet beskrivelse af dansk samtalesprogsgrammatik. Projektet er således interesseret i alle grammatiske niveauer, selvom der indtil nu har været et fokus på syntaktiske og leksikalske fænomener (herunder partikler, jf. samtalegrammatik.dk/opslag). I forståelsen af sin rolle adskiller Samtalegrammatik.dk sig også fra ODT. Som beskrevet i forrige afsnit lægger Samtalegrammatik.dk med sin talesprogsfokuserede, datadrevne og positionssensitive tilgang til grammatik en ny stil i beskrivelsen af dansk, både metodisk og teoretisk. Samtalegrammatik.dk ser på den måde i høj grad sig selv som et (samtalesprogligt) alternativ snarere end et supplement til eksisterende grammatikker – dog, som sagt, stadig med hensynet til eksisterende litteratur om dansk grammatik in mente.

4.2.3. Data

Selvom begge portaler bruger autentisk talesprog som data er der dog flere forskelle.

LANCHART-korpusset, som ODT arbejder med, består på nuværende tidspunkt af 1600 taletimer med sociolingvistiske interviews optaget løbende siden 1970'erne. Optagelserne er fra hele landet og med informanter af forskellige aldre. Samtalegrammatik.dk's datasamling af naturligt forekommende[2] samtaler er ikke samlet et sted. Der bruges både samtaler fra Samtalebanken (se referencer), fra AU's lingvistikafdelings fælles samtalekorpus AULing (indsamlet af studerende og undervisere over en årrække) og fra private samlinger: Tholstrup (2014) forlader sig fx på egne optagelser af samtaler. De private optagelser (oftest indsamlet til brug i studenteropgaver eller lignende) bliver i nogle tilfælde føjet til det fælles AULing-

[2] Forstået på den måde, at samtalen havde fundet sted uafhængigt af, om den var blevet optaget eller ej.

korpus. Sammenlagt er der tale om ca 35 timers naturligt forekommende video-data og 2 timer og 45 minutters telefonsdata.

LANCHART-korpusset er udskrevet ortografisk, noget jeg var meget skeptisk over da jeg startede min praktik. Det er en arv, så at sige, fra det oprindelige formål med korpusset, nemlig sociolingvistiske undersøgelser. Selvom visse analysemuligheder går tabt, gør det dog korpusset meget søgevenligt, hvilket har været spændende at arbejde med. Samtalegrammatik.dk's data er transskriberet efter Jeffersons (2004) transskriptionskonventioner, som er standard for CA-analyser og er med til at afsløre de finere detaljer i interaktionen. Der er ingen altomfattende søgefunktion, hvilket gør det til et mere slidsomt arbejde at lave kollektionsanalyser. Der er en søgefunktion i CLAN, det transskriptionsprogram der oftest bruges til CA-transskription, men den kan kun søge i en enkelt fil ad gangen (når den overhovedet fungerer, må jeg bemærke af egen bitter erfaring).

For ODT har data den afgørende plads i undersøgelsen, forstået på den måde at findes betydningsvarianten ikke i data, så medtages den ikke, på trods af redaktørernes viden om dens eksistens. Jeg havde flere oplevelser på redaktionen i min praktikperiode hvor jeg håbede på at bestemte betydningsvarianter, fx af *ja*, men hvor ingen af excerpterne så ud til at udføre de funktioner jeg regnede med at finde. På trods af bevidstheden om eksistensen af disse betydningsvarianter måtte jeg til sidst opgive at inkludere dem i den færdige artikel. Det var ikke nemt at arbejde med for mig, da jeg er vant til en anden fremgangsmåde fra DanTIN: betydningsvarianter eller former vi havde forventninger om at finde men ikke fandt i data, bliver eksplicit nævnt, hvis det er åbenlyst at de er særligt skriftsprogsbaserede – fx nævner jeg at jeg ikke fandt *hva* som relativt pronomen i undersøgelsen af de fire *hvadder* (Jørgensen 2015:7). Desuden er det i DanTIN-projekter heller ikke ilde set at nævne at man enten introspektivt eller via andres undersøgelser kender til flere former eller betydningsvarianter, så længe det påpeges at disse ikke blev fundet i det undersøgte data. I princippet er bidrag, kritik, kommentarer, eller forslag til tilføjelser eller ændringer af stor interesse for gruppen, deraf fanen 'Bidrag' på Samtalegrammatik.dk – det er der dog ikke mange der har benyttet sig af indtil videre.

Mængden af data der bruges i hver enkelt undersøgelse målt på samtaletimer og mængden af eksempler/excerpter er også meget forskellig de to portaler imellem. Det er ikke ualmindeligt for under-

søgelser på Samtalegrammatik.dk at være baseret på observationer fra 2-5 timers samtaledata, og undersøgelser med få belæg kan også bruges, så længe vi introspektivt kan understøtte fænomenets eksistens i samtalesproget. På ODT bliver hele LANCHART-korpusset gennemsøgt for hver undersøgelse (1600 taletimer), og der arbejdes normalt med stikprøver på 100 excerpter. Jeg arbejdede dog også med lemmaer med helt ned til 4 excerpter – her kommer samme introspektive støtte som hos Samtalegrammatik.dk på banen.

Begge portaler er interesserede i at angribe data fra et interaktionelt synspunkt. For ODT er den dialogiske måde excerpterne kommer ud af dialogudtrækket på (se bilag 2), meget vigtig, og det er i de fleste tilfælde væsentligt hvilke talere der siger hvad umiddelbart før og efter det pågældende lemma. Det gribes dog ikke ligeså systematisk an som hos Samtalegrammatik.dk. Her er next-turn proof procedure – at se på hvordan den næste taler reagerer på en given tur eller et fænomen i en tur (se Sacks, Schegloff & Jefferson 1974) – ganske enkelt nøglen til betydningen af det fænomen der undersøges. Jeg har af og til benyttet mig af next-turn proof procedure i mit arbejde på ODT, men udskriftsmetoden gør det sværere at bruge end når samtalen er udskrevet Jeffersonsk.

4.2.4. Hjemmesideopbygning, -indhold og opslagsformat

De to hjemmesider er bygget op efter nogenlunde samme princip, nemlig to indgange til samme opslag. En indgang hedder i begge protalers tilfælde *form*, og den anden hedder på Samtalegrammatik.dk *handlinger*, mens den på ODT hedder *funktioner*.

ODT har altid de fem nyeste artikler til at stå på forsiden med et link til den fulde lemmaliste, en taktik Samtalegrammatik.dk kopierede efter ODT's oplæg på AU d. 4/12-15. Det lader nemlig til at være en god ide at gøre opmærksom på opslagene på forsiden: Til de studenteroplæg om ODT og Samtalegrammatik.dk der blev afholdt på KU (d. 2/12-15, inden Samtalegrammatik.dk lagde en liste på forsiden; se afsnit 3.1.) fokuserede de studerende på ordbogsartiklerne i oplæggene om ODT. Grupperne havde nemt fundet alle de enkelte artikler og bl.a. listen over lemmaer med negativ attitude. Derimod havde ingen af grupperne fundet opslagene på Samtalegrammatik.dk's side. De lagde i stedet vægt på de tekster der hedder *Generelt om*, og gav i øvrigt udtryk for at siden var "labyrintisk" (direkte citat), teksttung og under udarbejdelse. Det lader til at et klart link på

forsiden, evt. med en liste over lemmaer, ville åbne siden op til flere brugere, hvor den nu virker en anelse eksklusiv (en anden kommentar der faldt under oplæggene var at det lod til at man skulle have en del specialiseret viden for at kunne benytte sig af siden – jf. kritikpunkt om brugervenlighed i afsnit 4.1). Skal man gribe det lidt metaforisk an, kan man sige at Samtalegrammatik.dk's side er opbygget i lag, med opslag som det inderste lag og de generelle sider som de yderste lag. Derimod er ODT's side opbygget som et netværk med hyperlinks hver eneste gang der nævnes en funktion eller et andet lemma. Lag-formatet er, i mine øjne, didaktisk veludtænkt fordi det giver sammenhæng og sætter de enkelte undersøgte fænomener i kasser eller kategorier. Samtidig kan det dog være forvirrende, fordi brugerne tydeligvis ikke ved hvad disse kategorier skal bruges til eller hvordan de skal finde rundt i dem. Hyperlink-formatet gør ODT's side meget brugervenlig, og det er nemt og hurtigt at klikke sig rundt mellem de forskellige artikler, lemmaer og funktioner. Til gengæld kunne man savne en mere overordnet kategorisering af de enkelte lemmaer. Den ideelle side ville nok kombinere de to formater.

Indholdet på siderne er også en anelse forskelligt. ODT kan i mange tilfælde supplere deres eksempler med lyd, noget der ikke har været muligt på Samtalegrammatik.dk (endnu). ODT's side indeholder, ud over ordbogsartikler og sider der forklarer projektet, en liste over redaktionens egne publikationer. Der er kun brugt et minimum af referencer udefra (der refereres fx til Mie Femøs 2002-artikel om nå i ordbogsartiklen om *nå*). På Samtalegrammatik.dk prioriteres derimod inklusionen af så mange referencer som muligt, da det giver brugerne mulighed for videre læsning. Referencerne figurerer både i de enkelte opslag, men også i den omfattende samlede referenceliste. DanTIN-gruppens egne publikationer figurerer også her. Derudover har Samtalegrammatik.dk en serie arbejdspapirer kaldet Skrifter om Samtalegrammatik (SoS'er) frit tilgængelige på hjemmesiden; de behandler fænomener meget som opslagene gør, dog på et langt mere detaljeret niveau. SoS'erne er reviderede studenteropgaver, tidligere udgivne artikler og afhandlinger, som i mange tilfælde danner baggrund for opslag på siden.

Opslags- eller artikelformatet er også forskelligt de to portaler imellem. ODT bygger sine opslag som klassiske ordbogsartikler, noget redaktionen ser som leksikografisk arvegods. Artiklerne er relativt kortfattede, og opmærksomheden på de enkelte betydningsva-

rianter er fordelt nogenlunde jævnt, på trods af forskelle i hyppighed; dog placeres de hyppigst fundne funktioner ofte øverst (se fx artiklen om *yay*). Alle fundne betydningsvarianter inkluderes i den færdige artikel. Opslag på Samtalegrammatik.dk er ikke nødvendigvis kortfattede (selvom de færreste er længere end en normalside), og medtager ikke altid alle fundne funktioner/handlinger (opslaget om *ej* inkluderer fx ikke *ej* som standardindleder; jf. Tholstrup 2014). Opmærksomheden på de enkelte betydningsvarianter er heller ikke jævnt fordelt; typisk gives de hyppigste varianter mere opmærksomhed end de knapt så hyppige, og nogle gange er der kun eksempler på de hyppige varianter (se igen opslaget om *ej*).

4.2.3 Facebook

Da en af mine arbejdsopgaver har været at med-administrere ODT's Facebookside, har jeg ikke kunnet undgå at bemærke at de to portalers tilgang til Facebook er meget forskellig. På Samtalegrammatik.dk's side bliver der primært postet når noget nyt sker, fx når en ny SoS bliver lagt op eller når medlemmer af gruppen holder oplæg. Andre opslag er fx annonceringer af møder, links til videoer og tekster fra internettet om samtaleanalytiske emner af mere eller mindre videnskabelig karakter og delte opslag fra andre sider (herunder opslag fra ODT's Facebookside). Opslagene bliver ikke produceret efter bestemte principper – det er snarere et usagt princip at der skal lægges noget op jævnligt, og under alle omstændigheder hver gang der er en nyhed der er direkte relateret til DanTIN-gruppens aktiviteter (herunder nye opslag og SoS'er på hjemmesiden). Når det sker, er det som regel spontant og umiddelbart. Flere har adgang til redigering af siden, men det er primært ét medlem, Søren S. Sørensen, der poster opdateringerne.

På ODT er der en anderledes strategisk tilgang til Facebook. Redaktionen identificerede fra starten en række opdateringstyper der kunne gøre gøres brug af, bl.a. *aktualitet* (fx ny artikel på hjemmesiden), *omskrivning* (en kortere og mere letforståelig udgave af en af hjemmesidens artikler), *billede* (fx lagde Louise og jeg en kort tekst samt et billede af mig op i min første uge på redaktionen) og *andet* (fx opdateringer der ønsker glædelig jul). Så ofte som muligt gøres der i opdateringerne brug af de interjektioner der findes på hjemmesiden, gerne på en humoristisk eller overraskende måde. Se fx denne opdatering fra 27. december 2014:

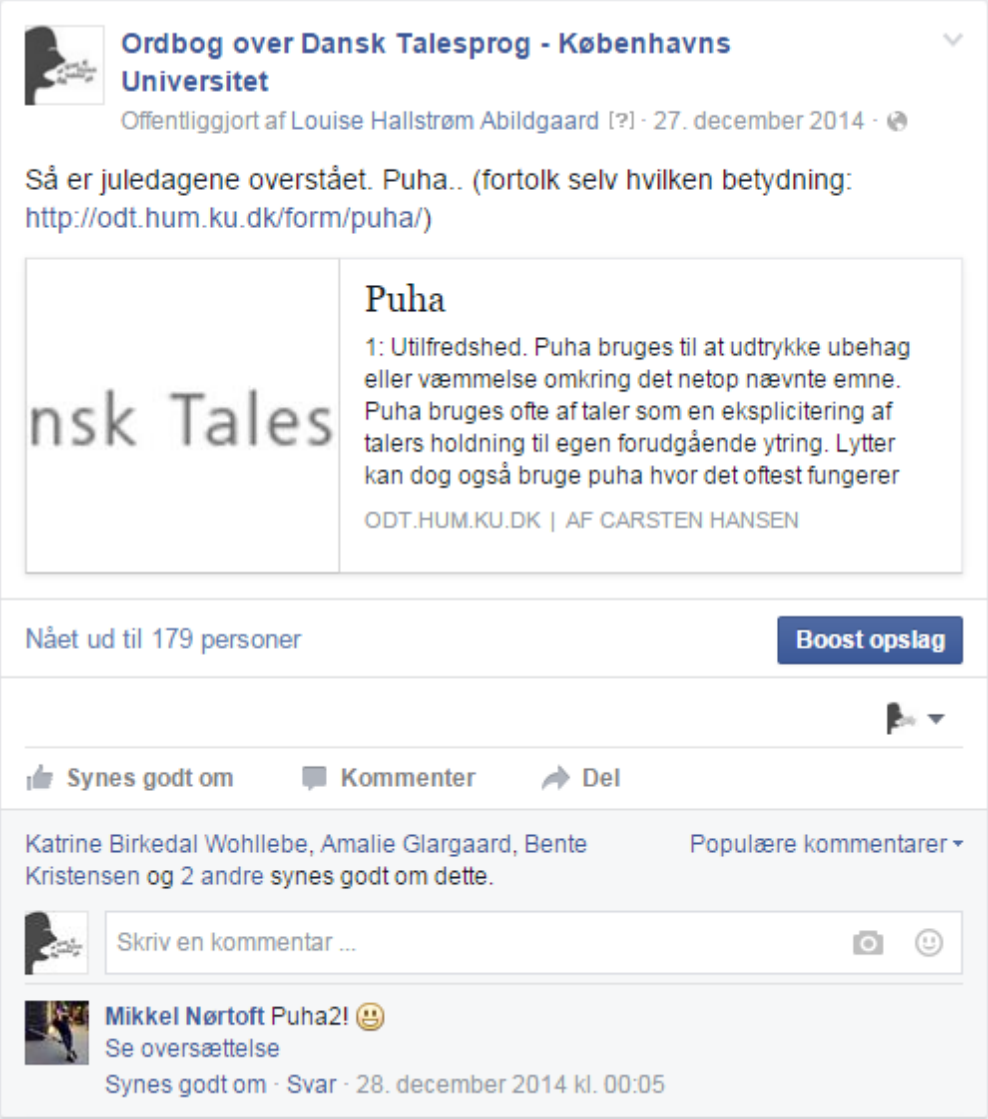

Figur 2: Facebookopdatering

Alle opdateringerne skrives ind i word-dokumentet "Kartotek over facebookopdateringer," så man altid kan danne sig et hurtigt overblik over alle foretagede opdateringer. Kartoteket indeholder for hver opdatering information over hvornår den er blevet lagt op, hvilket lemma eller hvilken funktion den præsenterer og hvilken opdateringstype det er. Der postes én opdatering om ugen, og offentliggørelsen af opdateringen planlægges normalt til lidt efter kl. 15 da det har været redaktionens skøn at trafikken på Facebook er særlig tæt på det tidspunkt, og at det derfor er mere sandsynligt at opdateringen når ud til mange mennesker.

Udgangspunktet for Facebookstrategien har i høj grad været en vurdering af at brugersegmentet her er anderledes end for ODT generelt (se evt. Abildgaard, Glargaard & Hansen 2015). Omskrivningerne af opslag tager derfor en særlig prominent plads; det er en let, humoristisk måde at formidle den samme viden som man finder i selve ordbogen.

Arbejdet med Facebookstrategien har, som tidligere nævnt, været interessant og anderledes at prøve. Det var i praktikperioden tydeligt for mig at brugen af en reel strategi er markant mere effektivt, i hvert fald målt på antallet af likes[3]. ODT's Facebookside er pr. 4/1-16 nået op på 796 likes, og det på trods af at siden blev oprettet for blot et år siden – til sammenligning har Samtalegrammatik.dk's Facebokoside pr. 4/1-16 nået 725 likes på ca. 2 år og 3 måneder. Pr. 29/4-16 er tallene 855 likes for ODT og 747 for Samtalegrammatik.dk.

På den anden side har jeg svært ved at forestille mig Samtalegrammatik.dk's side drevet med en strategi. Måske er det bare to forskellige stile at gribe mediet an på. En afklaring af hvorfor Samtalegrammatik.dk overhovedet har en Facebookgruppe og om målgruppen regnes for en anden end hjemmesiden, kunne dog hjælpe med at målrette i hvert fald nogle opslag bedre og bredere.

4.3. Delkonklusion

Dette afsnit har behandlet de største ligheder og forskelle på ODT og Samtalegrammatik.dk set fra min synsvinkel. En kort, overskuelig opsummering over de behandlede emner kan findes i skematisk form i bilag 4; dette skema er ment som en nem og hurtig måde at finde frem til konkrete forskelle og ligheder, så der ikke skal ledes længe i ovenstående tekst. For detaljer må læseren naturligvis konsultere teksten ovenfor.

Der er sandsynligvis langt flere konkrete forskelle og ligheder at se på og langt flere forskellige perspektiver man kunne lægge i sammenligningen af de to portaler, men de ovenstående er de der har fyldt mest for mig i mine overvejelser. I forbindelse med disse overvejelser har jeg også ofte spurgt mig selv i hvor høj grad de to portaler egentlig er kompatible eller i stand til at samarbejde – det er emnet for rapportens næste afsnit.

[3] Graden af eksponering for Facebooksiden stiger jo flere likes siden har, og hvis formålet er at nå det bredest mulige publikum er antallet af likes en fin målestok for effektivitet og strategiens succes.

5. Mulighederne for samarbejde

Det blev lagt op til fra starten at min praktik skulle være med til at bygge bro mellem de to portaler, da samarbejde i en eller anden form altid har været oplagt. Desuden er en fusion kommet på tale i det seneste halve år. I det følgende afsnit vil jeg diskutere mulighederne for et samarbejde på baggrund af de ligheder og forskelle jeg har ridset op ovenfor, samt den mulige udstrækning af dette samarbejde.

Efter min mening står det klart at et samarbejde er muligt – det eneste spørgsmål er i hvor vid udstrækning det kan lade sig gøre, og i hvor vid udstrækning de enkelte parter er interesserede. Lad os starte med at undersøge hvad et samarbejde i en lidt begrænset form kunne indebære. Jeg vil fokusere særligt på de punkter hvor portalerne kan lære af hinanden.

De mange ligheder mellem portalerne lægger en base for overhovedet at kunne diskutere muligheden for et samarbejde; rent principielt adskiller de sig nemlig ikke meget fra hinanden (jf. afsnit 4.1). Så snart talen falder på konkrete undersøgelser af samtalesproget er der større forskel; her er der til gengæld flere punkter hvor den ene portals indsigt kunne komme den anden til gode. På ODT bliver det, i næsten ligeså høj grad som hos Samtalegrammatik.dk, understreget at projektet er interaktionelt forankret. Samtidig er det kommet op flere gange i min praktik, fx på redaktionsmøder, at ODT er interesseret i at etablere en fastere metodisk grund. Baseret på den metodiske usikkerhed jeg af og til følte i mit arbejde på ODT (se afsnit 3), mener jeg det ville gavne projektet. Det kan desuden være problematisk ikke at have en fast metodisk ramme både internt (fx uenighed redaktørerne imellem om hvordan de enkelte termer skal forstås) og eksternt (terminologisk forvirring, sværere at sammenligne, sværere at gribe an fra andre sider, sværere at udfordre). At foreslå CA som metodisk ramme ligger lige for: Samtalegrammatik.dk har bevist at leksikalske fænomener og deres betydningsvarianter kan fastslås vha. CA (fx Jørgensen 2015, Tholstrup 2014). Dette ville ikke nødvendigvis betyde at ODT skulle opgive trækteori, men snarere at trækopmærkningen ville kunne styrkes med yderligere beviser.

I forhold til data kunne et samarbejde også give begge portaler stærkere resultater: CA-baserede undersøgelser hos ODT ville kræve en CA-transskription af i hvert fald dele af LANCHART-korpusset,

hvilket også ville kunne komme Samtalegrammatik.dk til gode i grammatiske undersøgelser. Adgang til LANCHART og dialogudtrækket ville i den grad styrke de eksisterende undersøgelser på Samtalegrammatik.dk, der i forhold til ODT's undersøgelser er baseret på begrænsede mængder data; en opfølgning på undersøgelserne om fx *hvad* og *fordi* (Brøcker et al. 2012) der ville kunne be- eller afkræfte de tendenser der blev fundet ville ligge lige for.

Samtalegrammatik.dk kunne lære af ODT's overskuelige hjemmesideopbygning, mens hyppigere brug af referencer og yderligere læsning ville være oplagt at indføre på ODT. I forhold til Facebook er en strategi måske værd at overveje for Samtalegrammatik.dk, og i hvert fald kan siden overordnet lade sig inspirere af ODT i forhold til brugervenlighed, både i forhold til hjemmesiden og Facebook. På disse punkter ville det være oplagt at samarbejde, eller lære af hinandens løsninger, og dette samarbejde ville kunne udføres også uden en fusion.

Et nærmere samarbejde i form af en fusion er dog heller ikke umuligt, i mine øjne. Forskel i skopus og fokus er ikke nødvendigvis begrænsende for dette: *ordnet.dk* huser som bekendt både DDO, ODS og Korpus.dk, der har meget forskelligt fokus, skopus, og formål. En fusion kan også være af mere eller mindre løs karakter. En løs fusion kunne fx indebære en vis tilnærmelse mellem de to portaler i bl.a. metode og brug af data (fx i form af de forslag til hvad portalerne kunne lære af hinanden, som blev præsenteret ovenfor), men uden at nogen skulle "gøre køb" på deres måde at gøre tingene på; både på Samtalegrammatik.dk og på ODT er der gode begrundelser for valg af metode, samt en stor bevidsthed om forholdet til den eksisterende litteratur. Der kunne sagtens sidde en redaktion på hvert universitet og administrere hver sin portal, men med hyppig kommunikation mellem de to redaktioner, en del fælles beslutninger og øget krydshenvisning de to sider imellem. Rent formelt ville der ikke behøve at ske noget (ikke noget fælles navn etc.), men det faktum at de to portaler ville være tættere knyttet administrativt, ville måske kunne give nogle fordele i forhold til fx søgning af fondsmidler. En tættere fusion hvor de to portaler også består som de er, men hvor arbejdet bag portalerne foretages af de samme mennesker på det samme sted, er også en mulighed. Det kunne fx indebære én kombineret Samtalegrammatik.dk og ODT-redaktion, eller to underafdelinger af en fælles redaktion. Hvis denne redaktion skulle have

hjemme i Aarhus, ville noget pendling naturligvis være involveret når LANCHART-korpusset skulle bruges, hvilket ville være problematisk, men ikke uløseligt. En højere grad af ensartethed i forhold til fx metode, hjemmesideopbygning og standarder for databehandling (fx mængden af data for hver undersøgelse, måden det analyseres på etc.) ville også være logisk, selvom jeg stadig ikke mener portalerne bør gøre køb på deres individualitet. I forhold til hjemmesiderne kunne der evt. laves en fælles indgang til portalerne ala *ordnet.dk*, som både er en overordnet portal selv, men samtidig giver adgang til både DDO, ODS og Korpus.dk.

Det ovenstående er naturligvis blot forslag til hvad hhv. en løs og en tæt fusion kunne indebære, og man kunne sagtens forestille sig en fusion der blandede elementer fra de tre forslag givet ovenfor. Personligt synes jeg at en løsning der lader portalerne bibeholde deres særlige træk (at være et CA-baseret alternativ til eksisterende grammatikker for Samtalegrammatik.dk og at være et leksikografisk baseret samtalesprogssupplement til eksisterende ordbøger for ODT), men samtidig øger graden af samarbejde fx gennem en fælles redaktion og en fælles indgangsportal i stil med *ordnet.dk*, ville være den bedste løsning. En fælles portal ville fx også kunne huse en indgang til fælles undervisningsmaterialer til dansk som andetsprog når sådanne foreligger, og at samle ressourcerne på et sted ville således give os mulighed for at bygge noget der er stærkere end portalerne er hver for sig. I øvrigt ville det blive lettere at finde information for interesserede.

Under alle omstændigheder ser det ud til at de to portaler kan lære af hinandens måde at løse lignende udfordringer på, og et tættere samarbejde, evt. i form af en fusion, kunne være én måde at udnytte dette potentiale på.

6. Konklusion

I denne praktikrapport har jeg beskrevet mit praktikforløb hos Ordbog over Dansk Talesprog, KU. Jeg har redegjort for de konkrete arbejdsopgaver og mine oplevelser med dem og refleksioner over dem. Rapportens hoveddel har dog bestået af en sammenligning af de to samtalesprogsportaler Samtalegrammatik.dk og ODT, som jeg i kraft af min deltagelse i DanTIN og mit praktikophold nu har et godt kendskab til. Sammenligningen er foretaget ud fra mit perspektiv, og er punkter hvorpå jeg har bemærket at de to portaler adskiller sig sær-

lig meget. Jeg startede dog sammenligningen med at vise de ligheder der er mellem portalerne. Derefter opridsede jeg forskelle i metode og teori, skopus, fokus og forhold til eksisterende litteratur, data, hjemmeside og Facebook. I den korte diskussion gav jeg først, på basis af sammenligningen, et bud på hvor de to portaler særligt kunne lære af hinandens løsninger på lignende udfordringer, og derefter på hvordan et mere konkret samarbejde kunne se ud. Praktikrapporten er selvfølgelig udelukkende mine overvejelser og er ment som et indspark i diskussionen, men jeg mener det ville være gavnligt for begge portaler med et samarbejde, og et meget nært samarbejde eller endda en fusion er i mine øjne en reel mulighed.

7. Referenceliste:

Abildgaard, Louise H.; Glargaard, Amalie; Hansen, Carsten. (2015). Facebook – et nyt brugersegment for Ordbog over Dansk Talesprog. *Nordiske Studier i Leksikografi 13. (forthcoming)* (Link tjekket 4/1-16)

Brøcker, Karen Kiil, Magnus Glenvad Tind Hamann, Maria Jørgensen, Simon Bierring Lange, Nicholas Hedegaard Mikkelsen & Jakob Steensig. 2012. Samtalesprogets grammatik: fire fænomener og nogle metodiske overvejelser. *NyS* 42: 10-40. (Link tjekket 4/1-16)

Femø Nielsen, Mie. 2002. Nå! En skiftemarkør med mange funktioner. I Kristensen, Kjeld (Ed.): *Studier i nordisk 2000-2001*, pp. 51-67

Hansen, Carsten. 2015a. Beskrivelsessproget i Ordbog over Dansk Talesprog. *LexicoNordica* 22, 57-75

Hansen, Carsten. 2015b. Ordbog over Dansk Talesprog (ODT) – talesprogets egen ordbog. I: Gregersen, Frans & Tore Kristiansen (Eds.). *Hvad ved vi nu – om danske talesprog?* København: Sprogforandringscentret. 194-201

Hansen, Erik & Lars Heltoft. 2011. *Grammatik over det Danske Sprog*. København: Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Jefferson, Gail. 2004. Glossary of transcript symbols with an introduction. I: Lerner, Gene H. (red). *Conversation Analysis: Studies from the first generation*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins: 13-31

Jørgensen, Maria. 2015. "Hvad" i dansk talesprog. *Skrifter om Samtalegrammatik 2* (6). (Link tjekket 4/1-16)

Sacks, Harvey, Emanuel A. Schegloff & Gail Jefferson. 1974. A simplest systematics for the organization of turn taking for conversation. *Language* 50: 696-735.

Schegloff, Emanuel A.. 1996. Turn organization: one intersection of grammar and interaction. I: Ochs, Elinor, Emanuel A. Schegloff & Sandra A: Thompson (Eds.): *Interaction and grammar*. Cambridge: Cambridge University Press

Sidnell, Jack & Tanya Stivers. 2013. *The Handbook of Conversation Analysis*. Oxford: Wiley-Blackwell

Stivers, Tanya. 2013. Sequence Organization. I: Sidnell, Jack & Tanya Stivers (Eds.). 2013. *The Handbook of Conversation Analysis*. Oxford: Wiley-Blackwell

Svensén, Bo. 2004. *Handbok i lexikografi. Ordböcker och ordboksarbete i teori och praktik*. 2. udgave. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag

Tholstrup, Emilie. 2014. "Ej hvor fint" – En undersøgelse af den danske interjektion *ej*. *Skrifter om Samtalegrammatik 1* (3). (Link tjekket 4/1-16)

Thompson, Sandra A., Barbara A. Fox & Elizabeth Couper-Kuhlen. 2015. *Grammar in Everyday Talk: Building Responsive Actions*. Cambridge: Cambridge University Press.

Online ressourcer (links tjekket 1/6-16):

Den Danske Ordbog: http://ordnet.dk/ddo
Ordbog over Dansk Talesprog: http://odt.hum.ku.dk/
Ordnet.dk: http://ordnet.dk/
Samtalebanken: https://talkbank.org/SamtaleBank/
Samtalegrammatik.dk: http://samtalegrammatik.au.dk/

Bilag 1: Arbejdsbeskrivelse

Jobbeskrivelse for Maria Jørgensens projektorienterede forløb ved ODT efteråret 2015

Maria Jørgensen (MJ) er blevet enig med Ordbog over Dansk Talesprog (ODT) om at gennemføre et projektorienteret forløb fra 1. september til 15. december 2015 med 30 arbejdstimer ugl. MJ har mulighed for hjemmearbejde. Projektet udgør et modul i MJ's kandidatuddannelse i Lingvistik ved Aarhus Universitet. Dette dokument beskriver MJ's arbejdsområde som kan inddeles i fire overordnede punkter:

Primære arbejdsområder

1. Artikelskrivning

Ordbog over Dansk Talesprogs primære formål er at finde, undersøge og beskrive ord i dansk talesprog, særligt ord der ikke er at finde i de konventionelle ordbøger. MJ skal derfor arbejde med artikelskrivning til ordbogen hvilket ikke kun indebærer den faktiske produktion af artikler men også et godt kendskab til de arbejdsmetoder og processer der ligger bag dem. Det omfatter bl.a. øget kendskab til leksikografi, pragmatisk og fonetisk trækteori, den konkrete lemmaselektionsproces og korpussøgning. Det konkrete antal artikler er ikke specificeret.

2. Facebook

Outreach er en central del af ODT's arbejde, og en del af MJ's arbejdsområde bliver således at medadministrere ODT's facebookside. Det indebærer bl.a. at skrive opdateringer og bidrage til at udvide Facebook-idekataloget.

Sekundære arbejdsområder

3. Konferencedeltagelse, medforfatter til forskningsartikler o.l.

Formidlingen kan også foregå mere direkte til fagfæller; hvis muligheden byder sig, kan en del af MJ's arbejde derfor blive at præsentere ODT's arbejde i faglige fora.

4. Fundraising

Et af vilkårene for at bedrive forskning i dag er at have økonomien til det. Både for at få en fornemmelse for hvordan man søger penge til forskning, og for at hjælpe ODT med at sikre økonomien fremover bliver en af MJ's mindre arbejdsopgaver at deltage i ODT's fundraising.

Bilag 2: Eksempler på output af dialogudtræk - *yay*

```
excerpter - Notesblok
Filer  Rediger  Formater  Vis  Hjælp
1) Tekst at matche:  yay
1) Lag at søge i:    ortografi.*
2) Tekst at matche:  .*
2) Lag at søge i:    ortografi.*
3) Tekst at matche:  .*
3) Lag at søge i:    ortografi.*
Lag at medtage:      .+
Sekunder at medtage: 20
Antal excerpter:     8
Programversion:      3. juni 2013


excerpt #1
clarin3gl-10-BZL+LSL+MHK+NDK
-----------------------------------------------------------------------------------------------
                702.52 702.57 702.74 702.95   703.26 703.49 703.61 703.72 703.83 704.06 704.25
ortografi (BZL) å             ja     Facebook uh
ortografi (LSL)        ha                            vi     havde  en     aftale helt   ælig t
ortografi (MHK)
ortografi (NDK)
-----------------------------------------------------------------------------------------------
                704.44 704.69 704.94 705.20 705.38 705.57 705.76 706.03  706.29 706.52 706.74
ortografi (BZL)
ortografi (LSL) du     har    selv   sat    dig    på    på    eventen ja     ja
ortografi (MHK)
ortografi (NDK)                                                                hvad   hvad
-----------------------------------------------------------------------------------------------
                706.84 706.87 706.94 707.01 707.04 707.14 707.35 707.42 707.56 707.78 707.99 708.12
ortografi (BZL) der           er             altså                no-
ortografi (LSL)
ortografi (MHK)                                                   hallo         du     har
ortografi (NDK)        sker          der            for    dig    mand   ha
-----------------------------------------------------------------------------------------------
                708.26 708.39 708.59 708.78 709.26 709.44 709.62 709.80 709.99 710.17 710.35 710.49
ortografi (BZL)
ortografi (LSL)                                          mm            ha
ortografi (MHK) stadig kun    sagt   mæke   kan    du     ikke   lige   rette  den    det    er
ortografi (NDK)                                                        ha
-----------------------------------------------------------------------------------------------
                710.63 710.77 710.91 711.12 711.26 711.32 711.43 711.53 711.60 711.77 711.99
ortografi (BZL)                      der            er             al-
ortografi (LSL)                                          arh
ortografi (MHK) det    ha     ha
ortografi (NDK) ha                           kommer         du             til    m-     Cop_femten
-----------------------------------------------------------------------------------------------
                712.35 712.72 713.08 713.36 713.63 714.37 714.57 714.77 714.96   715.17 715.38
ortografi (BZL)                              ha     ej     men    altså virkelig den    s-
ortografi (LSL) yay    ha            ha
ortografi (MHK)
ortografi (NDK) eller  ej     ha
-----------------------------------------------------------------------------------------------
```

AM8

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	AH	AI	AJ	AK	AL	AM	AN
5	2) Lag at søge i:			ortografi.*																	
6	3) Tekst at matche:			.*																	
7	3) Lag at søge i:			ortografi.*																	
8	Lag at medtage:			.+																	
9	Sekunder at medtage:			20																	
10	Antal excerpter:			8																	
11	Programversion:			3. juni 2013																	
12																					
13																					
14			-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5		informant	køn	fødeår	klasse	geografi	optagelse	enkelt
15	excerpt #1	clarin3gl-1	LSL: arh |	BZL: al-	NDK: til	m-	Cop_femt	LSL: yay |	ha | ej	NDK: ha	LSL: ha	BZL: ha	ej		LSL	mand	1991	ukendt	clarin	2010	grupp
16	excerpt #2	clarin3gl-1	BZL: men	han	dummer	sig	igen	yay	XAS: ha	BZL: så	så	det	var		BZL	mand	1992	ukendt	clarin	2010	enkelt
17	excerpt #3	clarin3gl-1	CHC: tidsp	hvor	de	laver	hundekur	yay	vi	er	nået	til	finale		CHC	kvinde	1989	ukendt	clarin	2010	grupp
18	excerpt #4	clarin3gl-1	CHC: kam	eller	så	noget	KOT: åh	CHC: yay	KOT: jeg	spiller	selv	håndbold	men		CHC	kvinde	1989	ukendt	clarin	2010	grupp
19	excerpt #5	clarin3gl-1	CHC: bare	KOT: ja	CHC: såda	ENG: xxx	CHC: lidt	yay	ENG: is	KOT: hvor	ENG: ha	KOT: har	jeg		CHC	kvinde	1989	ukendt	clarin	2010	grupp
20	excerpt #6	clarin3gl-1	CHC: ha |	KOT: og	ENG: ha	KOT: så	laver	ENG: yay	KOT: de	touchdow	jeg	har	ikke		ENG	kvinde	1992	ukendt	clarin	2010	grupp
21	excerpt #7	clarin3gl-1	CHC: af	de	der	gravhund	der	CHC: havd	CHC: bidt	en	gre-	en	garde		ENG	kvinde	1992	ukendt	clarin	2010	grupp
22	excerpt #8	clarin3gl-1	NJK: det	smager	godt	det	her	yay	jeg	har	XSS: ha	NJK: opnå	succes		NJK	mand	ukendt	ukendt	clarin	2010	enkelt
23																					
24																					
25																					

single_line_YAY

Klar 100%

Bilag 3 – Oversigt over træk til trækopmærkning

Semantiske træk

Attitude	Konativ	Fatisk	Ekspressiv	Informationskvittering	Emnevalg
Positiv	+	+	Emotiv	Positiv	+
Negativ	Ø	Ø	Kognitiv	Negativ	Ø
Absolut negation			Ø	Ø	
Ø					

Interaktionelle træk

Ytringstype	Objekt for respons
Samtalerespons	Fysisk begivenhed
Potentielt turskift	Fortalt fysisk begivenhed
Citat	Fortalt metaforisk fysisk begivenhed
Indleder	
Afslutter	

Akustiske træk

Intonation, varighed og udtale

Bilag 4 – Skematisk oversigt over ligheder og forskelle

	Ordbog over Dansk Talesprog	Samtalegrammatik.dk
Undersøgelses-genstand	Interaktionelt forankrede systematiske fænomener i dansk talesprog vha. video- og lydoptagelser af naturlige samtaler	
Motivation	Hidtidig skriftsproglig skævvridning i forskningen	
Målgruppe	Forskere, studerende og andre fagfolk; alment interesserede; Undervisere i dansk som andetsprog	
Organisation	Ikke-hierarkisk; Én ansat projektleder + studerende; 'Institutionelt uledsagede'	
Formidlings-kanaler	Hjemmeside med form- og funktions-/handlingsindgang; Videnskabelige artikler og konferencedeltagelse; Facebook	
Metode og teori	Leksikografi/trækteori; inspiration fra funktionel lingvi-stik og (sam)talesprogsforskning (fx CA); metodisk åben ramme	CA; positionssensitiv grammatik; metodisk fast ramme
Fokus	Leksikalske fænomener	Grammatiske fænomener
Skopus	Interjektioner/Ikke komplet leksikalsk inventar	Komplet beskrivelse af samtalesprogs-grammatik
Forhold til eksiste-rende litteratur	Supplement til eksisterende ressourcer	Alternativ til eksisterende ressourcer
Datas natur	Naturlige samtaler i form af interviews med og uden inter-viewer + selvoptagelser; primært audio; stor variation i tid og sted	Naturligt forekommende samtaler; audio/video; mindre variation i tid og sted
Supplerende intro-spektion?	Ikke for udokumenterede be-tydningsvarianter; dog som understøttende argumentation	Ja, hvis relevant (særligt ifbm. udokumen-terede betydningsvarianter og understøt-tende argumentation).
Data-transskription	Udskrevet ortografisk	Transskriberet efter Jefferson (2004)
Korpus	Samlet korpus; søgbart; 1600 timers data tilgængeligt pr. december 2015	Ikke samlet korpus; ikke søgbart; 37 timer 45 minutters data tilgængeligt pr. juni 2016
Hjemmeside	Hyperlinks; ofte bedømt som overskuelig; ikke nødvendigvis tilgængelig	Lag/niveauer; ofte bedømt som uoverskue-lig/labyrintisk; ikke nødvendigvis tilgængelig
Opslagsformat	Ordbogsartikel	"Grammatikopslag"/CA-artikel/videnskabelig artikel
Opslagsindhold	Alle fundne betydninger inklu-deres; opmærksomhed på dem fordeles jævnt	Ikke alle fundne betydninger inkluderes; opmærksomhed på de hyppigst fore-kommende
Andet markant ind-hold på hjemmeside	Lydfiler	Litteraturhenvisninger på alle opslag; SoS'er
Facebook	Strategisk tilgang; ét opslag om ugen	Spontan tilgang; opslag når det virker relevant